

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ: AKTIVITA KLÍŠŤAT JE LETOS NADPRŮMĚRNÁ

Aktivita klíšťat je v letošním roce díky teplé zimě nadprůměrně vysoká. Chceme-li v létě vyrazit do přírody, velmi pravděpodobně se kontaktu s tímto roztočem nevyhneme. Klíště je přitom známé především jako přenašeč nejrůznějších infekcí, nejčastěji boreliózy a klíšťové encefalitidy. Nejvyšší počet případů klíšťové encefalitidy dlouhodobě hlásí Jihočeský kraj a Vysočina. Ministerstvo zdravotnictví, které data o výskytu těchto onemocnění pečlivě sleduje, proto vydává souhrn doporučení, jak se před klíšťaty chránit.

Borelióza (*lymeská borelióza*) je způsobena bakteriemi komplexu *Borrelia burgdorferi*, kterou přenáší až každé třetí klíště. V ČR je každoročně hlášeno okolo 4.500 případů lymeské boreliózy. První příznaky onemocnění přicházejí cca po 1–2 týdnech od přisátí klíšťete, projevují se jako nespecifické chřipkové příznaky (*únava, malátnost bolesti hlavy, kloubů...*). U části pacientů se kolem místa přisátí klíšťete vytvoří typická boreliová skvrna. Ve 20–30 % nálezů bohužel nemusí být pozorovány žádné příznaky v první fázi onemocnění a borelióza tak přechází do dalších, hůře léčitelných stádií, jejichž projevy zahrnují chronické záněty kůže, záněty kloubů a šlach, infekce centrálního nervového systému (*neuroborelióza*) či napadení srdce nebo očí. Proti borelióze neexistuje očkování, pro úspěšnou léčbu onemocnění je nejdůležitější včasná diagnóza a okamžité zahájení léčby antibiotiky.

Klíšťovou encefalitidou onemocní v ČR ročně přibližně 500–800 lidí. Toto zánětlivé onemocnění mozku je způsobeno Flaviviry přenášenými na člověka nejčastěji právě klíšťaty. Promořenost klíšťat v ČR se pohybuje okolo 4 %, v tzv. přírodních ohniscích nákazy může být však až několikanásobně vyšší. Onemocnění se vyvíjí obvykle do 7–14 dnů od přisátí infikovaného klíšťete. V prvním stádiu se jeho příznaky podobají netypickému virovému onemocnění dýchacích cest s horečkami. U některých pacientů může onemocnění přejít do druhé, závažné fáze, která je spojena s napadením centrálního nervového systému virem. Intenzita příznaků závisí na celkové odolnosti organismu i na fyzické námaze nemocného. Ačkoliv pro léčbu tohoto virového onemocnění doposud neexistují účinné léky (*virostatika*), je možné mu předejít očkováním. Toto očkování je velmi účinné a prakticky bez vedlejších účinků, nechrání však proti borelióze a jiným onemocněním.

JAK SPRÁVNĚ ODSTRANIT PŘISÁTÉ KLÍŠŤE?

1. Klíště vyndávejte ideálně pinzetou nebo speciálními kleštičkami či kartou určenou k odstraňování klíšťat. Pokud klíště vytahujete holýma rukama, následně si ruce pečlivě umyjte.
2. Klíště uchopte co nejbližší kůži a kývavými pohyby nebo otáčením ho pomalu vyviklejte. Na směr otáčení nezáleží.
3. Ranku po vyjmutí klíšťete ihned dezinfikujte, nejlépe přípravkem s obsahem jodu.

JAK SE ÚČINNĚ CHRÁNIT PŘI POHYBU V PŘÍRODĚ?

- Zvolte vhodné oblečení a obuv – ideálně dlouhé rukávy a dlouhé světlé kalhoty, na kterých jsou klíšťata dobře vidět, uzavřenou obuv (*nejlépe holínky*), případně nohavice zastrčte do ponožek.

- Velmi vhodná je aplikace repelentů proti klíšťatům, a to především na boty, ponožky, kalhoty, případně i na kůži.
- Pro minimalizaci rizika napadení klíštětem doporučujeme omezit pohyb v travnatých či křovinatých porostech, pohybovat se spíše po zpevněných cestách, nelehat a nesadat do trávy.
- Po návratu domů je nutné se důkladně prohlédnout, nejlépe za asistence druhé osoby. Klíšťata se nejčastěji přisávají v podkolenních jamkách, podpaží, za ušima, na hlavě ve vlasech, v tříselech a v intimních partiích. Obdobnou prohlídku je třeba provést i následující ráno.

Salve, Dr. Langer

www.medica-langer.cz

(www.facebook.com/medicalanger/)

Použité zdroje:

- MZČR - www.mzcr.cz